

Datum

2025-02-21

Adress

Diarienummer

GYVF-2025-387

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss angående remiss Justitiedepartementet -
Skärpta krav för svenskt medborgarskap (SOU
2025:1)
STK-2025-219**

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig kring remiss från Justitiedepartementet - ”Skärpta krav för svenskt medborgarskap” (SOU 2025:1).

Utredningen har haft uppdraget att lämna förslag på skärpta krav för svenskt medborgarskap. Syftet är att stärka medborgarskapets status och att främja ett inkluderande samhälle där individen stärks och ökar sina möjligheter att aktivt delta i samhället. Som ett led i detta föreslås en rad åtgärder för att skärpa kraven för att förvärva svenskt medborgarskap bland annat förlängd hemvistid och skärpta krav på levnadssätt och försörjningsförmåga. För flera grupper där det tidigare funnits ett anmälningsförfarande hänvisas i stället till ansökningsförfarande för att förvärva svenskt medborgarskap.

Nämnden anser att det är svårt att överblicka om förslagen kommer att leda till några indirekta effekter för verksamheten, och menar därmed att det måste göras en mer omfattande konsekvensanalys av utredningens förslag. Nämnden betonar att konsekvenserna av utredningens förslag särskilt gällande jämställdhet och integration måste utredas vidare, så att inte vissa grupper i samhället missgynnas av förslagen. Kostnadsaspekterna måste också utredas vidare. Nämnden avstår att yttra sig om utredningens förslag på ovanstående grunder.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden yttrar sig i huvudsak endast om de frågor som påverkar nämndens verksamheter direkt eller indirekt.

Ytterligare delområden i delprovet i samhällskunskap kan i viss mån få konsekvenser för den kommunala vuxenutbildningen. Även om det är svårt att uppskatta de

ekonomiska konsekvenserna anser utredningen att det inte bör vara fråga om annat än marginella konsekvenser. Nämnden håller med att ytterligare delprov kommer ha enbart marginella ekonomiska konsekvenser. I yttrande (GYVF-2023-2409) till tidigare utredning angående kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25) framhåller nämnden behovet av en bedömning och beräkning av kostnadsförändringarna samt en finansieringsmodell gällande förväntat ökat utbildningsbehov i svenska för invandrare, sfi, och samhällsorientering. Denna bedömning och modell har inte presenterats i denna eller andra utredningar. Nämnden poängterar att en sammanfattande bedömning av utredningarna där ekonomiska konsekvenser och finansieringsmodell framkommer måste göras.

Mot bakgrund av de frågor som lyfts av utredningen bedömer nämnden att det är svårt att uttala sig om huruvida utredningens syfte att främja ett inkluderande samhälle uppfylls, där individen stärks och ökar sina möjligheter att aktivt delta i samhället. Det är svårt att säga vilken effekt, direkt eller indirekt, förslagen i utredningen kan ha på den målgrupp som nämnden är ansvarig för. Det bör noteras att det redan av själva utredningen framgår att förslagen kan ha negativa konsekvenser för vissa grupper och regeringen måste beakta detta i det fortsatta arbetet. En otryggare situation för de som exempelvis inte kvalificerar sig för medborgarskap, kan möjligen leda till att ungdomar och vuxna i nämndens verksamheter kommer att påverkas negativt och få sämre förutsättningar att klara av sina studier.

I Barnkonventionens tredje artikel står att: ”Vid alla beslut som rör barn ska det i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa”. Eftersom utredningens förslag i olika utsträckning kommer att påverka familjer med barn, så menar nämnden att barnrättsperspektiven av utredningens förslag måste utredas mer grundligt. FN:s konvention om mänskliga rättigheter måste också beaktas, eftersom utredningens förslag kan medföra omfattande konsekvenser för individen.

Nämnden anser att det är svårt att överblicka vilka indirekta effekter förslagen kommer ha för verksamheten, och menar därmed att det måste göras en mer omfattande konsekvensanalys. Nämnden betonar att konsekvenserna av utredningens förslag särskilt gällande jämställdhet och integration måste utredas vidare, så att vissa grupper i samhället inte missgynnas av förslagen. Kostnadsaspekterna måste också utredas vidare. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden avstår att yttra sig om utredningens förslag på ovanstående grunder.

Ordförande Juan-Tadeo Espitia (S)

Förvaltningsdirektör Anneli Schwartz

